

Страшні часи... Часи Голодомору

Наталія ІСІПЧУК

«СУМЩИНА»

У 30-х роках ХХ століття у Пісках проживало 2140 осіб. Протягом 1932-1933 років громада села втратила майже дві третини мешканців. Згідно з відомостями книги РАГС, лише за сім з половиною місяців 1933 року у Пісках померло 1185 осіб, переважна більшість – з діагнозом «безбілковий набряк».

На місці масового поховання померлих – старого бджільника, до якого у 1933 році звозили загиблих від голоду, і споруджено Меморіал. За даними науковців, там поховано близько 250 осіб.

За традицією, саме біля цього пам'ятного місця кожного року проходять жалобні заходи. І нинішнього 26 листопада влада і громадськість Сумщини віддавали в Пісках дань пам'яті невинно убієним.

- Голод 1932-33 років – це чи не найстрашніше лихо, яке випало на долю України. Тоді влада боролася проти свого народу і не щадила нікого, – говорив на мітингу-реквіемі голова обласної ради Геннадій Михайленко. – У мене в родині теж сталося тоді горе.

Фото Володимира КОВАЛЕНКА.

Мою бабусю Катю вбили, і зробив це сусід, який мав багато дітей. Він забрав у неї сумку з хлібом, щоб прогодувати їх. Але й він потім загинув. Такий був час, страшний час.

- Сьогодні вся Україна завила у німій, скорботній тузі за невинно вбитими, – додала у своєму виступі заступник голови облдержадміністрації Тамара Іщенко. – Згадуючи чорну сторінку історії нашого народу, ми єднаємося у прагненні зберегти злагоду та утверджуємо загальнолюдські цінності, аби лихо тих років більше ніколи не повторилося.

Присутній на мітингу автор проекту Меморіалу, художник-графік Микола Бондаренко розповів нам про створення цього пам'ятника у Пісках.

- Ідея прийшла, коли я робив стенд про Голодомор для Пісківської школи і використовував списки з РАГСу. Ці списки вразили мене кількістю зафіксованих прізвищ. І я знайшов ідею – силует селянської хатини, яка завжди охоронятиме тут спочинок загиблих, – сказав він.

Микола Бондаренко займається дослідженням епохи Голодомору давно. Випустив працю «Україна 1932-1933 рр. Кулінарна книга. Пам'ять людська». У книзі разом із власноруч створеними гравюрами і малюнками вміщені спогади жителів Буринського району.

Учасники мітингу-реквієму вшанували пам'ять загиблих хвилиною мовчання та поклали квіти до Меморіалу

жертв Голодомору 1932-1933 років.

Долучилися до мітингу і місцеві жителі. Для них цей день був особливо трагічним. Адже чи не в кожному дворі села були втрати у ті голодні роки.

- Бабуся розповідала, що важко жити було, вмирало багато людей. Люди гнилу картоплю їли, щавель, – говорила молодша медична сестра Пісківської лікарні Тетяна Лупінова. – Бабуся дивом вижила. У її родині, крім неї, було дев'ять дітей і всі вижили, дякуючи тому, що батьки ходили за Сейм міняти речі на продукти.

- А мені в той голодний час вже півтора року було, – каже Олександра Петрівна Горбач. – Сама не пам'ятаю тих років, але розповідали, що дуже плакала, їсти просила. І мама пішла на Іванівку продавати якесь ганчір'я. Їй, бідолашній, милостиню доводилося просити. І доставши сирі картоплі трішки, попішала додому, не знаючи, чи застане ще мене живу...

- У 47-му голод теж був, – додає Олександра Павлівна Тереніна. – Але ж не такий! Не вмирали ж цілими селами! І наша сім'я зазнала втрат у ті роки...

...Дивно, але сонячний ранок, яким розпочався день 26 листопада, по приїзді в Піски – «потух», став похмурим. А під час покладання вінків до Меморіалу пронизливий вітер аж ніби застогнав, гуляючи між деревами. Хтозна, можливо, то плакали душі невинно вбитих, ридали, згадуючи ті страшні роки, криві останні роки їх життя...

